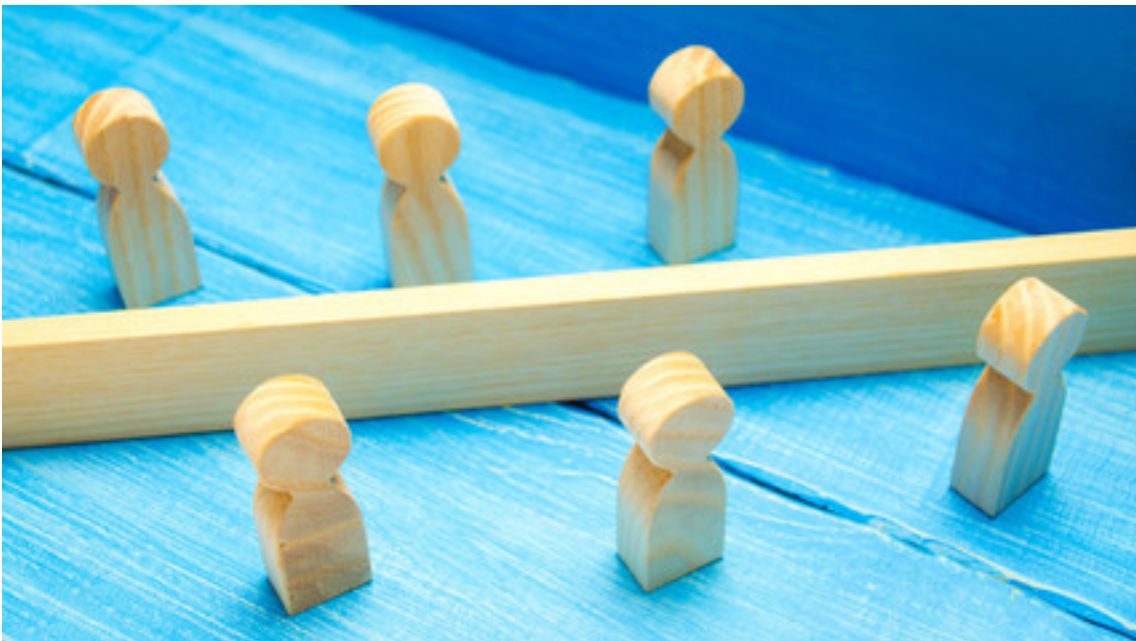

Schottenaanpak

- Een andere manier van werken bij complexe scheidingen –

Jeugdbeschermers hebben er de laatste jaren steeds vaker meer te maken. Casussen waarbij ouders zo verwickeld zijn in een scheidingsstrijd dat ze er zonder hulp niet meer uitkomen. Ze zijn niet in staat om op een constructieve wijze tot besluiten te komen in het belang van hun kind(eren). Bovendien lukt het ouders niet om hun kinderen uit die strijd te houden. Hulpverleners hebben om deze redenen behoefte aan een werkwijze die hierbij aansluit. Bij Bureau Jeugdzorg Limburg zijn twee jeugdbeschermers aan de slag met het ontwikkelen van een andere manier van werken bij complexe scheidingen; de schottenaanpak.

Het doel van de schottenaanpak is het mogelijk maken dat kinderen onbelast contact kunnen hebben met hun beide ouders en het gezinssysteem van beide ouders.

Werkwijze

Binnen de schottenaanpak wordt een denkbeeldige muur geplaatst tussen ouders voor de duur van een vooraf vastgestelde periode. Dit betekent onafhankelijk ouderschap in beide huishoudens, met geen rechtstreekse communicatie of emotionele betrokkenheid tussen ouders. Ouders bemoeien zich niet met elkaar maar richten zich op hun eigen opvoedersrol. De jeugdbeschermers stelt duidelijke grenzen en kaders vast om conflicten te verminderen of te voorkomen. Gemaakte en goedgekeurde afspraken worden vooraf vastgelegd in een contract dat ouders ondertekenen. De jeugdbeschermers hakt knopen door en bepaalt welk besluit genomen wordt in het belang van het kind of de kinderen. Een intensieve aanpak, waarbij de eerste resultaten veelbelovend zijn.

Parallel ouderschap

Algemeen aangenomen wordt dat coöperatief ouderschap het meeste voorkomt en ook de beste vorm van ouderschap is na een scheiding. Coöperatief ouderschap wil zeggen dat er samenwerking en overleg plaatsvindt tussen ouders ten behoeve van hun kind(eren).

Uit onderzoek blijkt juist dat in meer dan de helft van alle scheidingszaken waarbij kinderen betrokken zijn, sprake is van parallel ouderschap. Parallel ouderschap betekent dat beide huishoudens geheel los van elkaar bestaan, met weinig of geen communicatie of emotionele betrokkenheid tussen de ouders. De ouder richt zich in zijn eigen thuissituatie op zijn eigen opvoeding. De schottenaanpak is de meest intensieve vorm van parallel ouderschap omdat ouders geen enkele communicatie met elkaar hebben en alle besluiten door de jeugdbeschermer genomen worden.

Intense aanpak

“Ja het is een hele intense aanpak.” Daar zijn jeugdbeschermers Vera Hendrix en Nicole Huijs het allebei over eens. “Iedere hulpverlener heeft te maken met complexe scheidingszaken”, zegt Vera. “Hoe kun je als jeugdbeschermer kinderen helpen als ouders gevangen zitten in een patroon en blijven strijden. Dan is de schottenaanpak wellicht een passend middel om in te zetten. Door het plaatsen van die denkbeeldige muur is er nul contact tussen ouders. De jeugdbeschermer hakt knopen door. Hij/zij neemt besluiten op verzoek van ouders, omdat het hen zelf niet lukt om tot een gezamenlijk besluit te komen. Er is geen enkel contact meer tussen ouders, ook niet per mail of app, helemaal niks.”

(Tijdelijk) beslissingsbevoegdheid afgeven

Ouders geven hun beslissingsbevoegdheid aan de jeugdbeschermer. De schottenaanpak werkt dan ook alleen als beide ouders er voor 100 procent achter staan. De jeugdbeschermers voeren intensieve gesprekken met ouders om te toetsen of ze daadwerkelijk voor deze aanpak willen gaan. Er worden contracten opgesteld die door beide ouders, de jeugdbeschermers en de regiomanager, ondertekend worden. Vervolgens kunnen ouders verzoeken voorleggen aan de jeugdbeschermer. Bijvoorbeeld als het gaat om de schoolkeuze voor een kind. Ouders mogen hun voorkeur aangeven, het kind, afhankelijk van leeftijd, ook, en de jeugdbeschermer hakt de knoop door, in overleg met de gedragswetenschapper en soms ook een jurist als dat nodig is.

Nicole Huijs: “Deze aanpak geeft rust. Dat geven ouders ons ook terug. Ze zeggen dat het zo fijn is dat ze niet langer hoeven te ruziën over bepaalde besluiten. Zo zei een vader tegen me: ‘Wat fijn dat er nu eindelijk een besluit is over de carnavalsvakantie zonder het gedoe met mijn ex wat ik van te voren wel had.’ Vera Hendrix vult aan: “Natuurlijk hebben ouders het er moeilijk mee, maar al snel ervaren ouders dat deze aanpak hen en de kinderen rust geeft. Dit gaat om ouders die niet meer kunnen stoppen met ruziemaken. Ze zijn vaak gesloopt en zo moe van al het vechten, maar komen er zelf niet meer uit.”

Ze vervolgt: “Voor kinderen is dit ook een prima aanpak. Geen conflicten meer geeft rust. Zo simpel is het. Kinderen kunnen prima omgaan met verschillen in opvoedsituaties. Zoals bijvoorbeeld bij vader om 22 uur naar bed gaan en bij moeder om 21 uur.”

Praktijkervaring

Binnen Bureau Jeugdzorg Limburg wordt deze aanpak in een aantal zaken ingezet. Eén van deze zaken betreft een gezin met jonge kinderen, een andere zaak betreft een gezin met kinderen in de puberleeftijd. Beide jeugdbeschermers zijn zeer enthousiast over de opgedane ervaringen. Nicole vertelt: “Het is in een zaak gelukt om een uithuisplaatsing te voorkomen terwijl de rechter al een machtiging hiervoor had afgegeven. Dat geeft al aan hoe belangrijk het is om de rust terug te brengen. Voor zowel de ouders als de kinderen.”

Afronding

Gedurende de schottenaanpak wordt duidelijk welke vorm van ouderschap haalbaar is bij deze ouders. Vaak zal dit parallel ouderschap zijn. Dat kan dan in het voorliggend veld opgepakt worden is de mening van de jeugdbeschermers.

In een aantal zaken is ervaring opgedaan met de schottenaanpak. De eerste ervaringen van jeugdbeschermers en rechtbanken zijn positief. Dit heeft voldoende draagvlak opgeleverd voor een landelijke pilot die in mei wordt opgestart in Brabant en Limburg. In deze pilot worden rechtbanken, gemeenten, Raad voor de Kinderbescherming en zorgaanbieders betrokken.

Meer weten? Neem dan contact op met Nicole Huijs (088-0073655) en Vera Hendrix (088-0073654), Bureau Jeugdzorg Limburg, locatie Venlo.
